

Δεν εκπληρώθηκε η προσδοκία για «αρκαδικό» γέλιο

> «Εχθροί εξ αίματος» του Αρκά από την Πειραματική Σκηνή του ΘΟΚ

Η παράσταση ήταν προορισμένη για επιτυχία. Και όχι μια απλή εμπορική επιτυχία (την οποία μπορεί και να έχει, ποιος ξέρει;), αλλά μια αναγνώριση από απαιτητικούς, αυτούς που δύσκολα δίνουν τη συγκατάνευσή τους. Καταρχάς, είχε τον

Αρκά. Μιλώ προς το παρόν για το όνομα και όχι το κείμενο. Ένα όνομα που αυτόματα σημαίνει «κάτι πολύ καλό» για τους περισσότερους σύγχρονους φορείς της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας. Κάτι που συνδέει τα πιο σεβαστά πρόσωπα στη νεοελληνική αντίληψη, το στιγμιαίο ευστοχότατο χιούμορ που γεννιέται σε κάθε οπτικοηχηματική μονάδα του κόμικς από την ηχηρή σύγκρουση των δύο ατακών, το καθολικό -σε μορφή σιντριβανιού- φτύσιμο προς τα αστικά ιδεώδη και λοιπά κοινωνικά στερεότυπα, τη χολή και το σαρκασμό μέσα όμως από τα παιχνιδιάρικα σκηνικά.

Όλα εξαρτώνται από το ποσοστό κυνισμού που περιέχει το χιούμορ του κάθε οπαδού των κόμικς του Αρκά, άλλοι γεύονται την πικρή ουσία περισσότερο κι άλλοι λατρεύουν την αστεία συσκευασία.

Λοιπόν, το όνομα «Αρκάς» προδιέθετε για ένα καλής ποιότητας κείμενο. Υπήρχε και η περιέργεια τι θεατρικό

έργο μπορεί να γεννηθεί από τα κόμικς, υπήρχαν και εξ Αθηνών πληροφορίες για την άκρως σουρεαλιστική πλοκή, τις αιματηρές ενδοσωματικές συγκρούσεις των εσωτερικών οργάνων.

Υπήρχαν και άλλοι καλοί οίωνοι. Η διανομή της παραγωγής ήταν καίρια. Ναι, αυτοί είναι οι ηθοποιοί από το θίασο του ΘΟΚ που διαθέτουν το κωμικό ταλέντο, τις φωνές για να επενδύσουν μουσικά το δρώμενο, την εκφραστικότητα του σώματος και του προσώπου, αρκετή για να ενσαρκώσουν τους σαρκικούς ήρωες του έργου, το Λεπτό και το Παχύ Έντερο και το Δεξί Νεφρό. Τα ονόματα του Ανδρέα Τσουρή, του Μιχάλη Μουστάκα, του Χριστόδουλου Μαρτά υπόσχονταν πολλά.

Και τότε ποιος φταίει; Γιατί η παράσταση πνίγηκε μέσα στη φλυαρία της; Γιατί η μεγάλη προσδοκία του κοινού για «αρκαδικό» γέλιο τελικά δεν εκπληρώθηκε;

Φανταστείτε ένα, το πιο πετυχημένο, τετραγωνάκι από το πιο αγαπημένο σας κόμικς του Αρκά στις διαστάσεις όμως ενός μεγάλου πίνακα ζωγραφικής. Αλλάζει η αισθητική, συντελείται ριζική υφολογική μεταβολή, η σφικτή δομή ενός στιγμιαίου αστείου χαλαρώνει, η εστίαση διαβρώνεται, το υπεραρκετό για το κόμικς νοηματικό περιεχόμενο φαντάζει ανεπαρκές. Αυτό συνέβηκε με το θεατρικό «Εχθροί εξ αίματος».

Η σύγκρουση των «ανώτερων» και των «κατώτερων» οργάνων, οι «επαγγελματικές» και «ταξικές» αντιπαραθέσεις μεταξύ διαφόρων συστημάτων του οργανισμού, οι συνωμοσίες εναντίον του εγκεφάλου δεν ήταν αρκετές για να κρατήσουν το θεατρικό δρώμενο γεμάτο και σφριγηλό.

Η πρωτότυπη ιδέα της ενδοσωματικής διαμάχης αποδείχτηκε ανεπαρκής για να στηρίξει ένα ολόκληρο θεατρικό. Η σύγκρουση των «ανώτερων» (μεταμοσχευόμενων) και των «κατώτερων» (μη μεταμοσχευόμενων) οργάνων, οι «επαγγελματικές» και «ταξικές» αντιπαραθέσεις μεταξύ διαφόρων συστημάτων του οργανισμού, οι συνωμοσίες εναντίον του εγκεφάλου δεν ήταν αρκετές (ως πλοκή και ως σατιρική μεταφορά της κοινωνίας) για να κρατήσουν το θεατρικό δρώμενο γεμάτο και σφριγηλό.

Η πολυλογία και η επανάληψη ήταν τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για να φουσκώσουν τον πυρήνα του κειμένου μέχρι τις διαστάσεις μιας θεατρικής παράστασης. Η διαδικασία της περαιτέρω εξόγκωσης συνεχίστηκε στη σκηνή. Η Μαρία-Λουίζα Παπαδοπούλου σκηνοθέτησε την παράσταση με τρόπο πληθωρικό, ανοικονόμητο. Παρότρυνε τους ηθοποιούς σε παρατραβηγμένους αυτοσχεδιασμούς. Οι προσθήκες στην παράσταση είναι πάρα πολλές και ακόμα και οι πετυχημένες φορτώνουν υπερβολικά τον κύριο κορμό της πλοκής. Υπήρξαν στιγμές που οι ηθοποιοί έλαμψαν, προκάλεσαν εκρήξεις γέλιου, απέδειξαν κάτι που δεν αμφισβητεί κανείς - την προσωπική τους αξία. Θεωρώ όμως ότι η σκηνοθετική καθοδήγηση τους οδήγησε σε μονοπάτια δύσβατα.

Προσπαθώ να φανταστώ ένα σύντομο, σφικτό, βασισμένο στη γρήγορη ατάκα μονόπρακτο, χωρίς υπερβολικές μουσικοχορευτικές προ-

εκτάσεις. Θα ήταν, πιστεύω, «πιο Αρκάς», δεν ξέρω, αν θα ήταν και «πιο θέατρο».

Η δουλειά της σκηνογράφου Νίνας Μότσιου χαρακτηρίζεται από την ίδια με τη σκηνοθετική υπερπροσφορά που υπερκαλύπτει τη «ζήτηση» του κειμένου. Το σκηνικό είναι γεννημένο από σύγχρονη εικαστική ύλη, δένει με ενδιαφέροντα τρόπο με τα video της Άννας Φωτιάδου, αλλά τελικά υπογραμμίζει την ανεπαρκή θεατρικότητα που παράγει το κείμενο. Οι μουσικές επιλογές του Δημήτρη Ιατρόπουλου προσθέτουν αισθητική πολυφωνία, από καμπαρέ, τζαζ, λαϊκά.

Τελικά, μήπως το χάος ήταν το ζητούμενο για τους συντελεστές της παράστασης;

Νόνα Μολέσκη

